

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
БЕОГРАД

Пословни број: К-По₂ 1/2014

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ дана 23. априла 2019. године

Председник већа: Дана 23.04.2019. године са почетком у 10:00 часова отварам заседање пред Вишим судом у Београду, Одељењем за ратне злочине, у кривичном поступку против окривљених Милана Девчића и других, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у саизвршилаштву из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије Ктрз.7/07 од 28.11.2007. године, која је измењена дана 14.12.2007., 28.12.2011., 23.04.2012., 02.09.2014., 01.12.2015. и 14.06.2018. године.

Веће поступа у неизмењеном саставу и чине га судије Зорана Трајковић председник већа и Мирјана Илић и Дејан Терзић, чланови већа.

Има ли примедби на састав већа? Тужиоче? Браниоци?

Констатује се да нема примедби на састав већа.

Записник води записничар Оливера Савић.

Главни претрес се тонски и оптички снима, а тонски запис ће бити саставни део записника о главном претресу.

Констатује се да су на главни претрес приступили:

-заменик тужиоца за ратне злочине, Душан Кнежевић,

- окривљени Милан Девчић,
- окривљени Жељко Крњајић,
- окривљени Дарко Перић,
- окривљени Радован Влајковић,
- окривљени Радисав Јосиповић,
- окривљени Јован Димитријевић,
- окривљени Саша Стојановић,
- окривљени Зоран Косијер,

-бранилац окривљеног Милана Девчића, адвокат Бранкица Мајкић,

Адвокат Душан Игњатовић: По заменичком пуномоћју, председнице, Душан Игњатовић, заменичко пуномоћје је у спису, али имам и овде ако треба.

Председник већа: Дајте ми.

За коју се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Душан Игњатовић.

-бранилац окривљеног Жељка Крњајића, адвокат Радоје Алексић,
 -бранилац окривљеног Дарка Перића, адвокат Јасмина Живић,
 -бранилац окривљеног Радована Влајковића, адвокат Бранко Лукић, за кога се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Борис Зорко,
 -бранилац окривљеног Радисава Јосиповића, адвокат Ђорђе Калањ, за кога се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Бранко Димић,
 -бранилац окривљеног Јована Димитијевића, адвокат Гордана Живановић,
 -бранилац окривљеног Саше Стојановића, адвокат Слободан Живковић,
 -бранилац окривљеног Зорана Косијера - адвокат Гордана Андрејевић,

-пуномоћник оштећених Стјепана Пеулића и Ивана Мујића, адвокат Марина Кљаић, по пуномоћју у списима.

У публици присутни: Јелена Диковић, Урош Дробњак, Гојко Пантовић, Владимир Стојић и Даворка Велецки Чичак.

Констатује се да су испуњене процесне претпоставке за одржавање главног претреса.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес **ОДРЖИ**.

Главни претрес је јаван.

НАСТАВАК ИЗНОШЕЊА ЗАВРШНИХ РЕЧИ

Наставак изношења завршне речи окривљеног Жељка Крњајића

Председник већа: Крњајићу, приђите за говорницу и наставите тамо где сте стали.

Окривљени Жељко Крњајић: Добар дан. Оптужени Жељко Крњајић, поштовање свима у судници. Ја бих да наставим изношење завршне речи прекинуте 18. марта 2019. године. Згранут сам да су главни „сведоци“ против мене оптужени за које Тужилаштво има необориве и бројне доказе да су баш они чинили најтежа кривична дела као команданти и извршиоци убистава, силоватељи, наредбодавци, резервни официри и тако даље, а то су Деветак, Радојчић, Николајидис и Стевановић Петроније, тако да је то по мени невероватно шта је рекао тужилац за њихове обране, а сада им верује када своју одговорност пребацују на мене. Тужилац се позива на Девчић Милана. Девчић Милан је 30.05.2007. године изјавио: „У самој акцији долазило је до размене ватре, пуцао сам и ја“. За Девчића важи исто као и за Радојчића, зна се ко га је

послао у Ловас и којим задатком и добијене наредбе је извршавао као и остали борци. Дана 20.05.2008. године на страни 9, председник већа констатује да Девчић све што је тврдио за мене да су то његове претпоставке. Жао ми је Девчића, Девчић је добар човек, није могао да се брани јер би морао нападати покојног ујака Деветака, тако да су многе радње од Деветака и Радојчића пале на Девчића, а и на мене. Девчић је као Хрват био угрожен још прије напада на Товарник, имао је проблема са неким Аркановим момцима у Товарнику, то Девчић никада није спомињао, вероватно није желео, а ја сам се тамо нашао да му помогнем. Девчић Милан је више пута рекао да му је надређени командант Душан Лончар, командант Друге бригаде, а задњи пут је поновио 27.12.2016. на страници 41, а пред вама 03.03.2016. Девчић изјавио: „Ово је монтиран случај, Крњајић је колатерална штета као и ја“. Било би боље и поштеније да је Тужилаштво и судско веће да је поверовало Девчићу у Девчићеве изјаве о хрватским сеоским стражама, о рањавању њиховом на пунктовима, о оружју, о припадницима МУП-а Хрватске, о радној акцији, односно Сори, место за обуку Збора народне гарде, јер Девчић је био њихов кадар све до осмог месеца '91. године, о претњама ловаским Србима, минирању и паљењу српских кућа, бацању бомби, пуцању по српским кућама, паљењу циглане, транспарентима које је писало на мојој кући „Србе на врбе“ и тако даље. Да је Девчићу било добро у МУП Хрватске, не би оставио стан у Вуковару и породичну кућу у Ловасу и са супругом Хрватицом отишао у избеглиштво. У задњих дванаест година живи ненормалним животом исто као и ја, односно живимо као два кера. Ту бих још само додао да Девчић Милан није био командир милиције у првим данима. У првим данима је био Воркапић Милорад, тако да са сигурношћу тврдим да Девчић није био никакав командир. Девчићу је живот био угрожен само зато што је био друге националности.

На другом на кога се Тужилац позива, то је Деветак Љубан. 30.05.2007. године Тужилац пита Деветака: „У којем су својству били Радојчић, Девчић и Крњајић?“, а Деветак одговара: „Ја сам скоро сигуран да су они били у својству војника, били потчињени војсци и потрчци били“. 23.04.2008. године на страни 7, „Акција Ловас по мојим сазнањима и разговорима са неким политичарима овде у Србији је апсолутно добро испланирана војна акција“. Лончар је на основу обавештајних података издао наредбе за напад, било их је око 150 припадника Збора народне гарде и на страни 8 каже „Знам и накнадно да је било“. О пуштању хрватског војника Маринковић Стјепана на страни 19, Деветак каже: „Мислим да је овај „Лисац“, Маринковић Стјепан пуштен, а не побегао, да би јавио у село да побегну, то је хумано“. На страни 73, судија пита Петронија: „Да ли вам је ово командант?“, Петроније одговара: „Да, он је био мени Бог и јаје, не мени, него свима, свима добровољцима, па и Јовић нам је рекао у Пазови „Он ће да вам буде командант“.

Жао ми је и Деветака јер је преминуо, а истина о минском пољу још увек није утврђена. Жао ми га је, јер је изигран као и ми остали оптужени, јер они који су гурали Деветака да буде то што је био, на крају су му окренули леђа и пустили га низ воду, као и нас остале оптужене, али то је виша сила и чиста политика.

Следеће на кога се тужилац позива је Радојчић Милан. 15.05.2008. године на страни 6, Радојчић каже: „Пуцало се свуда око нас, пуцао сам и ја“, а на страни 7, у заостали цеп шаље га Воркапић Милорад. На страни 13, каже „Жељко нам је рекао“, односно ја, „Жељко нам је рекао да се чувамо максимално, када се пуца на нас да пуцамо и ми“. О извидници на страни 14, он не зна ништа, а ишао је једно време са мном триста метара испред целе колоне и наводно не сећа се ничега. На страни 15 каже: „Пуцало се по

нама, отпор у првом делу улице није био велик, али пуцањаве на нас је било“. На страни 17 „Кућа Ивана Оструна није тада запаљена“. На страни 18 „Бацање бомби није било, само је „Аждаја“ пуцао безвезе“, а касније је утврђено да „Аждаја“ уопште тај дан није ни био у Ловасу и да је дошао касније, а тај кога је тад назвао „Аждаја“ то је тај Зубан Бењамин. 16.05.2008. године Деветак и Радојчић су имали суочење и Деветак му каже: „Види Милане, ти све лажеш, ти си јуче слаго и тужиоца“. На страни 33 „Зашто баш мораш све лагати у пичку материну“. На страни 39 „Човек се ничега не сећа што га питам“, а на страни 40 „Списак учесника нападао имао си и уредно си га водио, после си им издавао потврде које се сада налазе у предмету“, а ја сам тада тражио и није ми омогућено да имам суочење са Радојчићем јер такав је ваљда онда био закон. Радојчића Милана сте оптужили и судили да је био командант ТО Ловас, за то постоји разна документација коју је он потписао, као и свима захвалнице, па логично је да командант дели својим војницима потписује разна решења, па и захвалнице, те добровољцима потврде о учешћу у Територијалној одбрани Ловас од 10.10.'91. па надаље. Милан Радојчић давао прве изјава када је био оптужен за тачку 1, па је као искусан борац из Вуковара глумио уплашеног обичног војника који се скоро ничега не сећа, а у оптужници је десна рука Деветаку. Никад му ја, Жељко Крњајић, нисам ништа наредио, само је могло бити обрнуто, јер милиција у рату је по свим законима потчињена је команданту Територијалне обране. Нисам никада ништа лоше рекао за Милана Радојчића, а нећу ни сада поготово када је покојни, иако ми је пред смрт испричао неке ствари које ја нисам знао.

Све упуте како да се понаша у Ловасу Милан је добио од потпуковника Камбери Слободана у Товарнику на бензинској пумпи приликом покрета на Ловас, а то све пише у наредби за напад 09.10.'91., Строго поверљиво 350-1, да „очисти“ село од Збора народне гарде и МУП-а, те непријатељски расположивог становништва, па је по тим упутама поступао као и сви остали борци. За Радојчић Милана има документ тај од 07.10.'91. године позив, види се коју је функцију имао Радојчић Милан, види се и чин. Такође 09.10.'91. наређење једноставно јасно и гласно се види ко је коме командант, он одлучује и ја у коју јединицу идем и потписао је као резервни капетан Радојчић Милан. О Милану су рекли Стјепан Пеулић 24.02.2012. године „То јутро након напада на Ловас у мојој улици срео сам Радојчић Милана. Он је водио као неку акцију и био је у то време командант ТО Ловас“. Љуба Солак 26.05.2010. на страни 15 „Милана Радојчића звали смо капетан Милан“. Мујић Иван 27.01.2009. на страни 3 „11.10.'91. дошао је Радојчић Милан и један капетан и Радојчић је на униформи имао три звезде као капетан“, а сам Радојчић је 16.05.2008. на страни 42 рекао „У Републици Српској Крајини имао сам чин капетана прве класе“. Бошко Антић, експерт, 15.11.2001. године без упознавања докумената из Републике Српске Крајине закључује на страни 13, 18, 27, „Територијална обрана Ловас је очито постојала још у Товарнику“, а и у предмету се налазе документа о добровољцима о учешћу у Територијалној одбрани Ловас које је потписао такођер Радојчић Милан, налази се документ о проналажењу заробљеног тенка и јасно се види ко је командант ТО Ловаса и командант свим учесницима акције Ловас од 10.10.'91. године.

Следеће на кога се позива „Тужилац је „Ацо Грк“. Из његове изјаве дате уз договор са тужиоцем јер је био тајни сведок сарадник и видљиво је да му је командант био Славко Ступар. 17.04.2008. године на странама 35, 39, 41, 86, 87, 89, 100, 103 говори да му је Славко Ступар био командант, мене се не сећа, то је на страни 43. Из описа свог кретања уласка код млина у село пар пута пуцано по њима, описује излазак „Голфа“, те радње у кући Љубице Адамовић и Радочај Маријане где су претили силовањем и

пљачком, те од куће по његовом опису он и није ишао где је ишла Ступарева група према гробљу. Он описује да су ишли до центра села и да су видели покојног Адамовић Мату који је погинуо у Гајевој улици, значи враћали су се контра од Ступара и то другом улицом према Гајевој где је већ прошла друга група коју је водио Тито из Зенице и командант ТО Товарник Страјо, а да би дошли до центра морали су проћи кроз улицу Фрање Рачког. Цела изјава му је конфузна са циљем да свали своје радње на одређене људе. Описује неке догађаје које нико није видео, а морао је, као скуп Хрвата у центру прије одласка на поље детелине. Није видео припадника Збора народне гарде и хрватског полицајца, а умало се није сродио са Стипом Долачким који је полицајац, кога је он вероватно и убио. Опасан преварант, лопов и бивши криминалац, камо среће да није ни долазио у село он и такви. Иначе Ацо је силовао сведокињу Снежану Кризманић, покушао Иванку Перичић. Чак је пребијо и Србе по Ловасу, породицу Продановић и једног Деветаковог рођака је такође истуко. Да је могао аутом у село, то је смешно. Командант Лончар му није дао ауто јер је рачунао да добровољац Николајидис иде у рат, а не у провод, иако ЈНА није никад заслужио јер је био на робији. Није му сигурно наредио нико да пљачка, туче, силује. Постоји списак добровољаца у предмету, име и презиме команданта. Николајидис је удаљен један километар од групе где сам ја био и какве то има везе што је једна будала изјавила из пакости према Љубану Деветаку, а само пет минута после уласка у село у његовој непосредној близини погинуо му је колега добровољац Ђорђевић. Да није видео хрватског војника, па бар десетак их је из месне заједнице из подрума одвео до гробља и гаража и лишио живота. Ко је сломио кундаке од пушке у задружном дворишту, сведоци кажу „Ацо“, када је тукао заробљене хрватске војнике у задружном дворишту. Много је он и његова група ту их довела и ноћ 10.10.'91. године и чували их. Многима је Ацо „Коњ“ дошао на здравље и многима главе и на таквог човека се тужилац за нешто позива. Само да је Радочај Маријана могла сведочити због здравствених разлога, чули би и од ње какав је био борац, односно сарадник Тужилаштва какав је био човек. Као патриота, борац, што негде не оде за Вуковар, већ се месец дана излежаво и иживљавао на мештанима Ловаса, на Србима и Хрватима. Постоји и допис Николајидиса судском већу где каже да за мене не зна ништа у вези Ловаса. Први пут ме види у истражном затвору. Такође оптужени Александар Николајидис каже када је сведочио Душан Лончар, „Мене овде тужилац напада, терети за напад на село небрањено, значи нису били наоружани људи, ја сам баш ми било драго дочеко сам вас да дођете да објасните тужиоцу пошто вас не терети нико за то, пошто сте ви донели напад, одлуку о нападу на село и гранатирани то село, да дате доказ да је тамо било наоружаних људи и тих Зенги и Усташа и кога већ, да оправдате тај наш напад, доношење одлуке о нападу и то гранатирање и да оправдате и нас јер ми одговарамо, ви не, ви сте убили човека у том гранатирању, има и рањених и материјалне штете, за све то ми одговарамо. Ви ништа овде, а очекујем тај доказ да ви докажете да нисмо напали ненаоружано село, да је тамо било војске нечије да нас тужилац ослободи“. Сведок Лончар одговара да је он и тврдио да је у селу било хрватске војске. 20.02.2012. Ацо, Александар Николајидис на страни 10 чуди се колико тужилац измишља, одбија све његове сведоке, а тужиочеви овде причају којешта, а ми их слушали. Чуди се за све што га тужилац терети. На страни 13, „преко командира Славка Ступара, Ступар је водио тај напад, он је био главни у нападу“. На страни 14 каже да је Девчић Милану рекао да је Стипо Долачки полицајац. На суочењу са Деветаком на страни 15, Деветак каже да Николајидис човек лаже, хуманитарац који стално лаже, а Ацо на страни 15 каже „Све добровољце си ти довео и били смо теби одговорни управо преко командира“. На страни 17 Николајидис тврди да су браћа Павлић Дарко и Жељко пуцали на војску, сви то тврде макар и четрдесет људи, а Деветак је то оспоравао иако

није тај дан ни био у Ловасу. На страни 21 судија га пита откуд он 19.10. на гробљу у капели, а Ацо одговара: „Зато што смо ишли редовно у претрес гробља“, значи девет дана после ослобођења некога траже и претресају гробље, а први дан је као могао ући аутом. 18.05.2012. на страни 8, „Вођа у средњој улици био је Тито, има прича да је био у ХОС-у, да је био војно лице. Верујем да је он поред Славка Ступара једини су били у вези са војском. Ступар нам је још у Товарнику рекао да иде на састанке и преносио нам“. На страни 11, критикује тужиоца за сведоке, каже „Они су руке окрвавили, а сада нама сведоче“, како тужилац користи делове изјава од људи који перу себе, па то управо сада ради и мени са Ацином изјавом, могао је ући аутом у село, а остало не користи, ко је командант, ко је главни и да мене не позна. На страни 12, суђење је почело од почетка наопако и Петроније је бацио око седамнаест бомби, а што се тиче бацања бомби нико из групе где сам био ја, улица Иве Лоле Рибара није изјавио да је бацао бомбе на правцу нашег кретања. Признање да су бацали бомбе су изјавили припадници „Душана Силног“, Петроније Стевановић, Николајидис Слободан Марковић, Милан Станић, а у списима предмета има списак припадника „Душана Силног“ и командата име и презиме. Шта ја имам са њима, нити сам био са њима, нити ме ко позна, какве су моје радње око њиховог да ли оправданог или неоправданог бацања бомби. То су они у својим изјавама и објаснили кад и зашто су бацали бомбе. Како сам са групом био од 07:30 до 09 сати, односно до пољопривредне задруге, како и када сам могао неке нешто наредити кад физички нисам био ту, а Ловас сам напустио у пола акције назване „заузимање села“ спасавајући живот рањеној Хрватици Марији Видић. И нема Тужилаштво ни једну једину изјаву од учесника ослобођења Ловаса да је добио наредбу од Крњајић Жељка да баци бомбу или експлозивну напреду, какву експлозивну напреду, то ЈНА није ни имала, а није нас ни задужила.

Даље, Тужилац се позива на Савковић Радомира. Први пут сам се срео са Ловасом 13.10.'91. године као командант Инжињеријског батаљона да постави четири минска поља, штитиће га тенк приликом постављања минског поља. Не зна да ли му је наређење пренео пуковник Здравковић Живојин или неко други, „не могу се тога сетити“. Обавестио команданта места о минском пољу али не зна му име, не памти. Неко му рекао „Сале, изгинуше људи на минском пољу“, не зна ни ко му је то рекао. Отишо на минско поље са возачем и возилом, не зна име возача. У минском пољу је експлодирало више од двадесет мина, а мање од четрдесет мина, а истражни судија га пита „Значи није само једна“, Савковић одговара „Ма какви, деветнаест људи да убије једна мина“. Истражни: „Ко каже да су погинули од мине“, Савковић: „Па не знам, ја сам према оним информацијама“, истражни: „Ви сте малопре говорили о нагађањима, сада ви нагађате“, Савковић: „Сад ја нагађам“. Објашњавао како се кретало по минском пољу, истражни га пита да ли сте ви били тамо, он каже „Не, нисам био тамо“. „Како знате, како су ишли“, „Па знам тако што причају“ и истражни судија каже „Пустите то што причају“. Значи овај сведок Савковић Радомир, то је официр, капетан, он је морао бити овде на оптуженичкој клупи, човек је дао изјаву само истражном судији и више га нема, вероватно се неко уплашио да се он састане са нама да га испитамо. Познато је да су минирали прилазе Ловасу, то је било 06. и 07.10. и лепо је записнички уписано и налази се у предмету, а 13. капетан минира, нема његове мапе о минирању, како сам обавештен, да има нешто нацртано руком, али значи нема званичног документа да је он то миниро. Како он може знати 10. шта се дешавало, а 13. први пут дошао, а кад је ишао 13. да минира то минско поље великог официра прати тенк и пар војника. Од кога га је тенк пратио кад он тврди да тамо хрватске војске није ни било, а ја од првог дана тврдим и сад тврдим иако немам везе са тим, то минско поље није наше, то је хрватско минско поље и ја знам два Хрвата која су то минирала.

Ово што има у предмету, те снимци из авиона, ово, оно, то не одговара стварној позицији минског поља, али сам мислио да ће то адвокати од оптужених за минско поље отерати. Кренио је господин Налић нешто, па је пресечен, каже нисам оптужен за минско поље, али знам сигурно да то минско поље није наше. Уверио се да нема хрватске војске и хрватске полиције. Ко је то мени и када наредио, поставио и дао овлаштења да се ја нешто уверавам и одлучујем шта има у селу, а шта нема? Није то моја приватна војска, та војска има свог команданта који се уверио, извидио и одлучио и то је наредио и потписао у наредби строго поверљиво 350-1 да у Ловасу има око чете наоружаних припадника Збора народне гарде и да имају заробљени тенк. Те наредбе строго поверљиво 296-1 од 03.10.'91. године где пише „присилити снаге ЗНГ на предају и ослободити заробљени тенк, за то све дати им ултиматум од један сат“, значи војска је њима поставила услове, малтене молила их. Гардијска бригада је носилац борбених дејстава и њен командант се уверава и наређује. Иако нисам морао, ја сам се уверио у супротно од онога што каже господин тужилац, до 07:30 падају гранате по селу, гине Србин Милан Латас, рањена Хрватица Марија Видић. По уласку од млина, Млинска улица, наоружани мештани пуцају у групу Славка Ступара и то из „Голфа“. Касније налазе оружје код настрадалог, а то тврде Слободан Марковић 24.12.2010. на страни 32-33. На почетку самог напада гине добровољац Ђорђевић. Ухапшен војник Збора народне гарде Јосо Јовановић са два калашњикова, то све потврдио хрватски војник Емануел Филић 28.09.2009. године на страни 41. На почетку улице Иве Лоле Рибара, четврта кућа, мени војник Збора народне гарде Љубаз Бошко предаје калашњиков и то мађарски. Цело време пуца се по нама, пуца се по целом селу. У центру Ловаса гине Хрват Краљевић Јосип, имао је пиштољ у руци, то су сведочили сви припадници те групе која је прошла туда, а сведочио је и припадник Збора народне гарде Мујић Ивица 27.01.2009. године да је Краљевић Јосип имао пиштољ у руци. Мени хрватски војници Солак Иван и син му Солак Љубо предају две пушке и један пиштољ, сведочио Солак Љубо 26.05.2010. године. Налазимо, заробљавамо доста оружја, а доста и сами мештани предају, као на пример Лукетић Антун 26.03.2010. године, Пољак Иван 23.05.2011., Јосип Сабљак 27.11.2009. године, заробљена су два хрватска полицајца Рендулић Ивица, сведочио 03.07.2015., Долачки Стипо, те гардиста Краљевић Златко са још око четрдесет својих сабораца који се сви налазе у регистру Министарства обране Републике Хрватске. Значи јединица војна добије задатак, наредбу, да се укопа, да се брани или да нападне. Ми смо извршили наредбу команданта пуковника Лончар Душана из Наредбе 350-1.

Тужилаштво је изјављивањем жалбе на решење Апелационог суда 09.12.2013. године, пресуду К-По2 22/10 од 26. јуна 2012. године сложило са мишљењем Апелационог суда. На поновљеном суђењу Тужилац проширује оптужницу за још мени пет кућа, а без и једног јединог доказа, те врши преквалификацију мог кривичног дела, што значи повреду по забрани преиначења на горе, о чему је став заузео Врховни касациони суд у одлуци КЗ 85/12 од 24. октобра 2012. године. И на поновљеном суђењу нису тражени ни понуђени докази у том правцу, пет кућа, а за остале апелација тражила какве су моје радње при извршењу кривичног дела код тих паљења кућа. Тужиоци сведоци Божо Перчић, Андрија Балић, Петроније Стевановић и Милан Радојчић у својим изјавама ни речи о мојем учествовању око паљења кућа, тако да ова оптужница има труле темеље, почива на неистинама и зато је десетак пута мењана. Пошто је било гранатирање по селу и много је кућа погођено гранатама, што говоре мештани Ловаса, Адам Рендулић, Драган Кризманић, Никола Кризманић, Сабљак Јосип, Владо Бошњакковић и Рендулић Ивица и други, вероватно је која запаљена приликом акције заузимања села при размени ватре са обе стране, јер се ради о пољопривредном селу, домаћинствима, где је

било пуно запаљивих ствари, сено, слама, салонит плоче, кукурузовина, нафта и тако даље. Вероватно је било и намерног паљења, које ја осуђујем. Нисам видео да је неко палио куће, што би сигурно покушао да спречим.

Прво, Драгица и Иван Острун, тврдио сам у свим својим одбранама да та кућа није запаљена, то тврдим и сада, а то тврде и Радојчић Милан, Девчић Милан, Кресојевић Илија, Брајковић Жељко и Ракић Жељко, а Ракић Жељко изјављује да је од месне заједнице добио кућу Ивана Оструна да станује и да кућа није била запалита. Драгица Острун 24.11.2009. године каже „Ту је после живео и неки Рајко са женом и троје деце. Ту су му умрла два детета“, а ко би са породицом живео у запаљеној кући. Цоњар Милан 24.02.2009. године „Чуо сам да је тај човек...кућа му није запалита“. Берислав Филић, зет од Драгице Острун, 26.02.2009. године „Пуница кућа није запалита, само неки орман у соби“. Драгица Острун 21. студеног 2007. године изјављује „Кућу запалио непознати војник који је и одвео њеног супруга. Поново вршен претрес куће и то више пута“. Какве ја везе имам са паљењем куће Острун Драгице? Како је могуће да Драгица остаје и живи у кући, претресају је више пута, а запаљена, па после станова Ракић са породицом и мамом, а после њега човек са троје деце. Кућа није ни запаљена и дан данас је иста као '91. године, а ја поседујем фотографију, слику од те куће. Кућа Мартиновић Звонка, Крњајић, Радојчић, Девчић тврдили су да кућа Мартиновић Звонка није запаљена 10.10.'91. године, а то тврди и Драгица Острун 24.11.2009. године. На питање суда да ли је кућа Мартиновић Звонка запаљена, Драгица Острун каже: „Кућа није горела тај први дан, већ сутра или прексутра или тако“. Емануел Филић 12.09.2007. године, припадник Збора народне гарде, 204. вуковарске бригаде, „Куће Амалије Мартиновић, Марић Луке и Звонка Мартиновић запалили су дошљаци“, истражни судија каже „Кажете видео сам кад су дошљаци, како знате да су то дошљаци урадили“, Емануел Филић каже: „То су радили ови не из села, не сматрам из села, него ови који су дошли“. Балић Вјекослав 10. просинца 2003. године „Сакрио сам се код куће, када је почело лупање по капији, прескочили смо зид и сакрили се код једне Ловашчанке по имену Амалија, ту су били негде до 12 сати. У међувремену је кућа Амалије била запаљена“, а оптужени Александар Николајидис у својој прошлој завршној речи писаном делу каже да је кућа Мартиновић Амалије запаљена у послеподневним сатима и да је горела целу ноћ, видело се ко на длану. Кућа Амалије Мартиновић је у центру села, одмах прва до задруге, механичке радионе и ту се окупљало пуно војске, људи, тако да је свако мого да је запали из било којег разлога, због тога је Емануел Филић тврдио да је видео да су је запалили непознати људи, а у то време ја сам био у Србији. Чиме сам ја то допринео да кућа Амалијина гори? Томиславова улица, да ја, Крњајић Жељко, нисам био у Томиславовој улици кажу следећи мештани Цоњар Милан 24.02.2009. године, такође 09.02.1996., Цоњар Ана 20. студени 2007., Пеулић Јакоб 30.09.2010., Ружица Павлић 23.03.2011., Андрија Балић 05.02.'93., 25.11.2009., Лукетић Антон 11. и 12.03.'96. за Хашки трибунал и 26.03.2010. године, Ката Краљевић 24.03.'93., Грачанац Марко 26.03.'93., Грачанац Јосип 08. липња 2005. године, а тамо су запаљене куће Јосипа Краљевића, Ивана Цоњара, Ивице Грачанца и Томе Балића. Из ових девет изјава и власника запаљених кућа јасно се види да су оштећени препознали и именовали кривце, јасно и гласно, несхватљиво ми је да тужилац верује оштећенима, на њиховим изјавама заснива оптужницу, а не оптужује починиоце паљења кућа, већ за то оптужује мене. Све се то дешавало у 13 сати, а ја око 09 сати из задруге отишо у правцу своје куће, односно контра од Томиславове улице, стао ми мозак, не могу се сетити име улице, отишао контра од Томиславове улице у правцу своје куће, а по наредби Воркапић Милорада и то је за мене био крај акције ослобођења Ловаса. Тада сам био код Соллак Љубе, код комшија Рудић Ђуре,

Карапанца Пере, Ходак Марка, Савић Бранка, то су све моје прве комшије у улици Иве Лоле Рибара. Па и тужиочев сведок Балић Андрија 25.11.2009. године на страни 23 каже да мене није ни видео ни контактирао са мном. У то време сви су били пунолетни и нека свако одговара за своје поступке, да не мора невин човек одговорати за оно што није видео, није присуствовао, није наредио, није запалио, а није ни знао да се то дешава. Још једном кажем никакве ја везе са паљењем кућа у селу Ловасу немам. А посебно осуђујем паљења и убиства после борбене акције дакле од 11.10.'91. па на даље. А у самој борбеној акцији 10.10. кућа из које се пуца постаје ватрена тачка и легитиман војни циљ. То је објаснио војни експерт више пута и 27.12.2016., на страни 36. Све те куће иначе обновите су '92. године за прогнане Србе из Западне Славоније. Божо Перичић 27. маја 2011. године изјављује, иначе тужиочев сведок стар 83 године, ову изјаву треба анализирати неуропсихијатар јер је стварно смешна и неразумна. На страни 5 Божо каже: "Питам Маркицу, имаш ли телефон, он каже: имам, и назовем Јосу Паљана: Јосо, Божо је овде Перичић", а на страни 10, "...јер просто смо каже изгубили телефон и све смо изгубили, нисмо имали ни телефон". Пре каже имали телефон сад каже нема. На страни 18 на питање адвоката Вукотића како зна да сам му ја гранатирао кућу, каже: "То је мој закључак веродостојан по мом мишљењу". На страни 19: "Јесте ли видели да је тај дечкић уперео пушку у Вас, да је опалио, јесте ли то чули?", Божо одговара, каже: "Ја нисам могао чути јер ја нисам био тамо". Нешто невероватно, ово се не може објаснити. Иначе мене на страни 22 меша са оцем. Ја немам ни браћу ни полубраћу, а он за моје стричеве који су његово годиште, за Божу и Душана каже да су то моја браћа. На 23. страни питам га: "Јесте ли видели да сам ја бацио гранату?", а пре тога је рекао зољу, судија види да нема комуникације добре, да се деда прави луд, каже: "Објаснио је да није видео". А ја да сам био код Девчић Боже, ја бих то и рекао и сигурно, Перичић Боже, пардон, сигурно не би мени побегао још наводно ако је рањен. Ако је уопште рањен, јер не постоји медицинска документација, а цела изјава је смешна, измишљена од доктора, од пуковника и тако даље. А одмах после њега, после Боже Перичића сведочила је његова ћерка, Иванка Перичић, значи исто 27.05.2011. године. Она живи са Божом у истој кући. На страни 36, ја питам Иванку: "Да ли сам шта ружно рекао и терао Вас у задругу", Иванка каже: "Не, ја то нисам рекла". На страни 37, ја кажем: "Ја стварно Иванка не знам да је на очеву кућу бачена бомба", Иванка каже: "Да, то не можеш ни знати јер ниси био", "Да ли сам ја теби учинио неко зло, имаш ли неку примедбу?", Иванка каже: "Не, не, Ви ми нисте ништа учинили". А иначе та Иванка је остала цело време, свих шест година да живи са нама. Ја сам иначе накнадно 2014. године сазнао од снаје Мирјане Перичић која је рекла: "Кад сте Ви отишли за петнаест минута дошла су три војника и узели из дворишта комби да би као кажу одвезли рањеног добровољца. Моја свекрва се бунила и свађала, није дала комби и тада је једна непозната особа, добровољац, бацио бомбу у двориште. Нико није настрадао само су улазна врата добила од гелера". Иначе, ја сам предлагао више пута да Мирјана Перичић, жена, дође овде сведочити јер је била са мном на улици. Имамо седам настрадалих лица за које није тачно утврђено време страдања, начин извршења тог кривичног дела, којом врстом оружја је настало кривично дело, ко је извршилац, ко наредбодавац, ко проматрач, ко је све учествовао у кривичном делу и ко је на који начин и којом радњом допринео извршењу кривичног дела. Без иједног ваљаног разлога, доказа Тужилаштво то дело ставља мени на терет, па ћу сада да негирам као и до сада да ја имам било какве везе са седам настрадалих лица. Настрадали нису имали 7 ни 17 година, а ни 87 ни 97, већ су у пуној животној снази, војно способни и те како војно активни припадници Збора народне гарде који су настрадали у легитимној борбеној војној акцији по наредби строго поверљиво 350-1. Иначе за ове све настрадале Жељко Крњајић је тражио више пута да иде на полиграф.

Иван Острун, што се тиче Ивана Оструна који је живео у улици Иве Лоле Рибара са леве стране, могу да кажем следеће. Тачно је да смо били на цести пред кућом сви ми набројани мештани што нас је именovala супруга Драгица Острун 17.02.1993. године, а тада је изјавила да је мене први пут видела у центру села. Ја у ту кућу и двориште нисам улазио када је вршен претрес куће. Ко је то наредио и питао за сина полицајца Дарка и по чијој наредби је Иван одведен, лепо, јасно, гласно каже Драгица Острун 21. студеног 2007. године и 24.11.2009. године на страни 6, 7 и 30. Док је трајао претрес ја сам ишао према месној заједници и кризном штабу. Колико је дуго трајао претрес не знам, ко је и када одвео Острун Ивана, не знам, и како лишио живота и у које време, то мени није познато. Касније сам то чуо на суђењу. Ја Острун Ивана 10.10.'91. године нисам видео ни живог ни мртвог нити сам тај дан чуо да је настрадао. Немам ама баш никакве везе са тим случајем. И на основу чега тужилац тврди да сам ја одговоран за одвођење и убиство Ивана Оструна. Био каже у непосредној близини. Какву сам ја то радњу предузео према Ивану Оструну, када поуздано не знам, како, ко, чим, где лишио живота Ивана Оструна. Шта сам ја то битно допринео извршењу тог кривичног дела, која је ту моја радња и веза са кривичним делом. Уопште нисам знао да је Иван Острун и био у селу, да је био угрожен, ја га нисам 10.10. ни чуо, ни видео. Тужилац се ту позива на Сабљак Драгу, такође припадника Збора народне гарде. Драго Сабљак је давао изјаву 30. липња 2004. године у време док је још донекле био здрав и у тој изјави ниједном речју мене не спомиње и догађаје око Ивана Оструна, а то би му требало бити најважнији детаљ 10.10.'91. године. У међувремену Драго Сабљак је тешко оболио, пацијент болује од тешке форме хроничног ПТС-пија унаточ лечењу не долази до побољшања, постоји потреба за његовом бригом и помоћи, јер није способан да брине сам о себи. Лечи се на неуропсихијатрији, лист 1142, доктор Дубравко Гргинић. Такође после прве изјаве имао тешку саобраћајну несрећу, контузија главе, носних костију, повреда шаке, а у домовинском рату у Ловасу фрактура шестог вратног пршљена, краљешка. Као такав болесник након осам година од прве изјаве Драго Сабљак 22.02.2012. године даје линком из Загреба другу изјаву у којој прича причу: "... да сам био присутан да кад непознато лице одводи Иву Оструна у кафић у центру села, где је Ива и убијен". Супруга Иве Оструна 21. студеног 2007. каже другачије и не спомиње мене. Драго је чуо и метак којим је Иван убијен у кафићу, а то је 150 до 200 метара, а Јанко Божић 19.02.1993. године је рекао да је видео Иву где лежи мртав пред кафићем. И ако се то дешава у центру села то нико више није видео, јер тако нешто тада се није ни десило, а иначе сви су тврдили да смо целу улицу терали, све становнике према центру, значи још најмање 50 -100 људи би то морало да виде. А то би видела и Иванка Перичић и снаја јој Мирјана Перичић, ове две што сам мало пре спомињао, са којима сам ја стајао на улици, а преко пута једно 15 метара је тај кафић. Цела изјава Драге Сабљака 22.02.2012. је у односу на мене неистинита и припремљена је да тако кажем од Фонда за хуманитарно право. Види се на страни 64 да Славица Јовановић и вероватно Наташа Кандић, да су биле у Бјеловару код њега кући и припремале га шта да сведочи. Иначе Драго је видео неке ствари које нико није видео. На страни 5 и 19 каже:"Директор задруге је био Бата из Товарника". Сви живи знају да је био Деветак, а не Бата, Бата никад ни чак био у Ловасу. На страни 7 и 8:".. на минско поље Драгу је водио цивил". На страни 6: "У задрузи су биле столице, редови столица". Сви кажу клупе, а Драго је видео столице. На страни 5 види Страју, висок, плећат, то је командант ПО Товарника, а Страјо је иначе низак и дебео, мали човек. Од оружја каже, на страни 9:"Од оружја су имали пар ваздушних пушака". То је смешно, само ме занима кад је ишао Драго да подноси захтев за војну мировину да ли је у Хрватској рекао да су имали ваздушне пушке. На минском пољу видео је доктора Воју Станимировића, данас председника Српске демократске странке у Хрватској, човека

који има проблема и који је ишао више пута на суд због Ловаса и све је судове до сада добио, значи није ни био у Ловасу. На страни 11 и 40: "Мештанин Мато Ходак купио багером мртве на минском пољу". А Мато је прва или друга жртва, који је погинуо на минском пољу. Е тако како је видео Мату, тако је видео и мене. На страни 16, авион му ракетирао кућу. Описује звончиће, то је вероватно касетна, иначе забрањена бомба. А тај авион би видео сви мештани Ловаса и сви би то потврдили. А на страни 33 каже: "Авион тај је пао код Шида", и низ других нелогичности које нико није ни чуо ни видео, па тако и ово око Иве Оструна је чиста измишљотина. Да ли је Драго уопште и био у кући Звонка Мартиновића, говори изјава власника куће

Судија, је л` може једна пауза нешто ми се побркало, изгубио сам папир?

Председник већа:

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Одређује се пауза ради одмора у трајању од 30 минута.

Након паузе главни претрес ће бити настављен.

Након паузе **наставља се** главни претрес.

Наставак изношења завршне речи од стране окривљеног Жељка Крњајића

Крњајићу наставите.

Окривљени Жељко Крњајић: А да ли је Драго уопште и био у кући Звонка Мартиновића говори изјава власника куће Дарка Мартиновића 29.12.2010. године.

Председник већа: Само мало Крњајићу, само мало сачекајте.

Констатује се да је након паузе у судницу приступила бранилац окривљеног Милана Девчића, адвокат Бранкица Мајкић, а да је адвокат Душан Игњатовић напустио главни претрес.

Можете наставити.

Окривљени Жељко Крњајић: Дарко Мартиновић 29.12.2010. године каже: "Ујутру 10.10.`91. године када је почело гранатирање ја и отац Звонко смо напустили кућу. Кућа је остала празна. Мама је раније отишла за Илок". Значи не спомиње рођака Драгу који има кућу на сасвим другом крају села. Мени је жао што она карта коју сам ја цртао са улицама и именима мештана, власника кућа, јер то је тешко објаснити ако се не гледа у карту. Кад се иде у правцу нашег кретања улицом Иве Лоле Рибара с десне стране сам ишао ја, с леве Воркапић Милорад. Кућа Иве Оструна налази се с леве стране, а кућа Звонка Мартиновића с десне стране и то једно три, четири куће даље, а по изјави Драге испада да смо ми дошли до Драге па смо се враћали назад до покојног Иве Оструна, што наравно није тачно јер смо ишли паралелно. А и у овој својој изјави Драго Сабљак 22.02.2018. године, у свом слободном излагању од 1. до 13.

странице опет није поменуо ни Жељка Крњајића ни та дешавања, већ је на пристрасна питања од тужиоца, тада Марковића, наводио га, а Сабљак Драго се захваљивао што га тужилац подсећа на питања. Јер рекао сам ови из Фонда за хуманитарно право били су код Драге у Бјеловару и то је све договорено, питаћу те ово, реци оно. У тој карти имају имена власника куће, то сам исто написао због тога јер каже се да смо до Звонка Мартиновића односно до центра терали све људе из улице Иве Лоле Рибара. Па ти би људи исто видели што и Драго, а у вези Иве Оструна, јер ти исти људи и по сведочењу Томе Шелебаја, терани су сви у задругу, па сви би онда видели исто што и Драго, а Драго ништа није видио, чиста измишљотина и наговор да тако кажем, јер да је нешто знао, да је видио, рекао би у првој својој изјави у којој мене није ни споменуо. Више пута сам тражио да медицинска документација Драге Сабљака да се вештачи, да је вештачи одговарајући вештак, јер ова друга, посебно ова друга изјава дата са наведеном дијагнозом не би се смела користити или не би смела бити као доказ. Какву она има тежину. А око Иве Оструна имамо још пар изјава као Балић Вјекослав 21.05.2010. године: "Видио сам", каже, "други или трећи дан пред месном заједницом када је Крњајић Жељко испалио зољу на кафић и тамо убио Иву Оструна". Изјава Ракић Жељка 19.10.2011., чуо је да се прича по селу да је Ива Острун навече 10.10.'91. године убијен или Пеулић Стјепана од 28.03.'93. године, тужилац се иначе често позива на овог наводног цивила, а припадника Збора народне гарде, где он на страни 4 каже: "Девчић Милан један од главних четника, неко рече да је он особно убио Ивана Оструна". Значи има разно разних изјава. Ја никад нисам ни посумњао у ово што је Пеулић Стјепан рекао, то је чисто измишљотина, то Девчић Милан није направио, али вам хоћу рећи да се нагађа, врти, свакаких прича има. Следећи сведок је Јанко Божић, 19.02.'93. године, где каже: "Комшија Ива Острун је хтео побећи кроз кафић на другу улицу, али није успео". Ето, како сад ово протумачити, да ли је Иван Острун давао отпор или хтео побећи, ја то не знам, а не зна ни тужилац, то ви као судско веће одлучите.

Из педесетак изјава затворених и притворених мештана Ловаса у механичкој радионици, нико ама баш нико није споменуо да је Божић Владо, син од Јанка Божића, био затворен макар један секунд и да је по њега дошао Јанко Божић и одвео га кући. Овамо причају јако се пуцало, терело све, сви смо морали ићи, а овамо Јанко Божић по његовој изјави шетао, чак је ушао у задругу, извео сина и тако. А бацање те бомбе по речима Божић Јанка негирала је и Острун Драгица. Па то би чула цела улица, улица је била пута цивила и војске. Неко би настрадао. А иначе улице су у Ловасу макар ту код Острун Ивана од 12 до 15 метара, значи то нису булевари. Затим Јанко Божић каже да сам га ја постројавао другом приликом, а зна се да сам ја Ловас напустио око 13 сати, 13 и 15, 13 и 20 и да мене више у Ловасу нема. Он је једини видео тело пред кафићем Иве Оструна у центру села. Па то би прво видела супруга Драгица Острун, и ови што смо их наводно терали, мештани из улице Иве Лоле Рибара. И овде ми је ускраћено право да се браним по Уставу, по Европској конвенцији о људским правима, да чујем сведока, да га пита суд, тужилаштво, одбрана и оптужени да појасни и образложи или негира своју изјаву дату у рату и ко зна под којим условима и коме је дато. Ко је уопште сведок Јанко Божић. То је пензионисани алкохоличар, лечио се пет, шест пута од алкохола, с никим се није дружио, запуштен тотално човек, звали су га "Јанко делиријум" и на крају Јанко се и обесио.

Председник већа: Крњајићу, пред судом се обраћајте са поштовањем према свима о којима причате, на начин који је примерен. Само ћу Вас то подсетити. Наставите.

Окривљени Жељко Крњајић: Ако поред свега суд верује овом сведоку, онда ћу ја рећи и по Божићевој изјави, ту је био присутан командант села са неограниченим великим, цивилним и војним овлашћењем Љубан Деветак, који је играо на цести. Мислим да се из ове изјаве јасно све види да су то неистине јер се зна да Деветак тај дан није ни био у селу. Дакле, ових задњих пет, шест изјава не треба узимати здраво за готово, већ их добро анализирати, да се утврди ко ту не говори истину. Код Острун Ивана бих још додао да је био у хрватским снагама сто двадесет три дана, био активан у акцији рушења шуме "Јелаш", да запрече цесту да гардијска бригада касни у Вуковар. То је у интервјуу Иве Мађаревића.

Ту бих још додао изјаву Лукетић Адама, званог „Брицо“ дана 02.11.`91. дат у СУП-у Ловас, где каже да су га звали на разговор Ђаковић, Павиша и Острун Иван, да је распоређен у вод за ликвидације. Снимак „Брицине“ изјаве у XI месецу `91. емитовао је ТВ „Београд“, а ми смо гледали у судници 28.01.2019. године, али знатно скраћено. Више пута сам тражио од судије тада Мишића да позове сведока Дарка Оструна, сина од Иве, који има наводно нека сазнања о смрти свога оца. А у документу са ексхумације СП.61903-844/1997, Ива Острун ексхумиран у војничком капуту. Тужилац је одбијао сведочење Дарка Оструна, зато што је 10.10. био у својој кући, у униформи хрватског МУП-а са кратким и дугим оружјем, те моторолом и тако даље. Чуло би се тада да је сведочио и за наводно запаљену кућу. Ево ја имам слику из `92. године и још што шта у вези оптужнице. А иначе рекао сам кад смо ишли у извиђање за Ловас око 20.09.`91. године на репетитору, то је ТВ репетитор између Ловаса и Товарника видео сам односно држао на нишану сина Дарка у униформи хрватској полицајца и нисам хтео пуцати.

Улица Фрање Рачког је врхунац неразумевања мене и господина тужиоца. Вољом једног човека мени се суди за дело које нисам ни видео па ни знао 10.10. да се догодило, а ради се о убиству Кризманић Вида и паљење његове куће. У свим својим изјавама до сада сам негирао одлазак у претрес кућа у Фрање Рачког. Ту улицу су контролисали припадници ТО Товарник плус Тито из Зенице на челу са командантом ТО Милетом Ергићем, звани Страјо, а то је иначе радни колега од Виде Кризманића. А да је он био тамо то је посведочио Душан Грковић 18.10.2011. године. Тужилац се позива и на изјаве Бранка Божића 25.02.2011. године. Бранко Божић каже: "Кућа вероватно запаљена запаљивом муницијом". Бранко Божић никоме се не јавља првих десетак дана, а сви су сведочили да су сви морали јавити и да су сви јављали. Да је први, након тих десетак дана да је ишао по селу са војном полицијом у преглед и печење кућа са двојицом мештана, никад није рекао која су то двојица мештана. А суд је доказивао и доказао да војне полиције нема у то време у Ловасу. Бранко Божић се састајао са сведоком Грбешић Жељком, причао три до четири пута, можда пет пута, а Грбешић Жељка 22.04.2010. каже с никим није разговарала. Бранко Божић се позива на причу у центру Ловаса навече 09.10.`91. године са доктором Качаром да је седио са њим и да су пили неко вино, а Качар Слободан то негира 18.05.2011. Бранко Божић се позива на честе разговоре са Јеленом Лукетић, комшиницом, код ње је био Видин син Зоран. Јелена Лукетић 25.11.2011. године не спомиње уопште Бранка. Бранко Божић на страни 13 посебно каже: "нисам видео ниједно убиство". На страни 30: "Ја Крњајић Жељка од раније нисам познавао". На страни 33: "Овако што се Вида Кризманића тиче ми нисмо видели када је убијен". На страни 42, два пута га питам ја да опише човека за кога је чуо од некога да је то Крњајић Жељко, питам га да ли сам то ја, стојим пред Бранком и питам га, Бранко на страни 7: "Ја Жељку кажем да ми је човек поред мене рекао да је то Крњајић Жељко, јер то и да си ти био ја те нисам познавао да бих ја

могао рећи својим мишљењем, то си ти. То говорим на основу речи човека којег сам питао ко је тај, а он каже: то је Крњајић Жељко". Ја га питам: "Да ли ти Душко Грковић", једино њега познаје од те све војске околу, "рекао то је Крњајић", каже: "Не, претпостављам да не, не знам". На страни 46 ја га питам да ли је после чуо ко је запалио Видину кућу: "Не знам, каже, кућа је горела, ја нисам видео ко је запалио, ја не могу рећи јер војника је било цирка 15". Питам га опет: "А после јеси ли чуо од те војске, од мештана ко је убио Вида Кризманића"; "Ништа друго нисам чуо у селу да је неко рекао: Вида је убио овај или онај и тако даље". Значи није чуо чак ни од тате Славка на којег се касније сведоци позивају. Судија га пита на страни 45: "Да ли знате где се налазио син Вида Кризманића, Зоран Кризманић", Бранко одговара: "Ја Зорана нисам видео". Прва комшиница с њом је често био, договарао се, чак је и саветовао кад су позвани синови од Јелене Лукетић и муж да иду у задругу на састанак, он је чак саветовао да не иду, што све то Јелена негира. На страни 26 каже пре 10.10.'91. године погођен је силос и пар кућа у селу. Бранко каже: "Ловас је мало село и сви се међусобно познамо". А овамо мене не позна. А да Бранко Божић не говори истину рећу следеће. Бранко Божић оженио је моју куму Српкињу, Челат Наду, која је преминула одмах после рата, као млада жена. Отац му је Божић Славко, купио је кућу где су живели тада, од мога тетке Бижић Мирослава и његовог оца. Од `70. до `80. године Славко Божић био је директор задруге, водио је суд са мојим оцем у вези повреде на послу мога оца. Наиме, преврнуо се један трактор, један је погинуо, а мој отац остао инвалид у кичму. Бранко зна колико су стара моја деца, а мене не позна. Може ли ико у то да поверује, а често смо у Вуковару попили пиће, јер је радио у Геодетском заводу са мојим рођаком Миљковић Стевом, званим Мујо. Ја сам тврдио и сада тврдим Бранко Божић није био у селу 10.10.'91. године, већ је дошао из Вуковара, при паду Вуковара, а то сам и тражио од суда да набави од гардијске бригаде попис како су ослобађали улице, уписивано је ко је све излазио из Вуковара. А то су потврдили сведоци доктор Качар Слободан 18.05.2011., који каже: "Бранко Божић није био у селу 10.10.'91.", а управо Бранко се позива да је ноћу 09.10. био у центру на неким балванима са доктором Качаром. А сви знамо балвана никад није ни било у центру села и нико то није ни рекао. А такође изјава Миљковић Милана 19.05.2011. године да је Божић Бранко дошао касније у село. Такође би споменуо да су му и била забрањена питања о Божићу, уз објашњење судије: "Ја не знам какве везе има тај Бранко Божић са оптужницом". То је изјавила 18.05.2011. године на страни 68, да би на крају тужилаштво се позивало као на главног сведока око дешавања Вида Кризманића. Бранко Божић је био у Вуковару геодета, Бранко Божић је пред пад Вуковара односно кад су биле најжешће борбе давао координате Збору народне гарде за њихове минобацаче. Кад је Вуковар ослобођен он је дошао у Ловас и када је чуо, што је и сам изјавио, да га траже неки из Вуковара, оставио је опроштајно писмо Љубану Деветаку и побегао. То писмо је мени Деветак обећао, јер то писмо би разјаснило све, међутим ја нисам хтео неке ствари потврдити за Деветака и Деветак ми није дао то писмо. А када се каже: неко му рекао Крњајић. Исти такав случај је и са Гораном Јеремићем, 24.01.2011. године, који је у судници 2 изјавио: позна Крњајића, добар човек, храбар, дружили се, спавао код мене и све. Кад сам ја изашао да га питам нешто, он се извинио, погрешно је, он је био код Воркапић Милорада, мене човек уопште човек не позна. Тако и Јелић Љубо 13.11.2008. године причао свашта о мени. Када сам га питао, изашао за говорницу, каже не позна ме, нисмо се никад видели ни контактирали. Бранка Балић 28.01.2009. године: "Крњајић био цело време у селу, ја га виђала". Катица Палијан 31.03.2009. године видела четника са торбицом на којој је писало "Крњајић Жељко", иначе је прво тврдила тај дан 10.10. да ме је видела, а након тога није видела мене већ видела неког четника да има торбицу и пише "Крњајић". Петар

Вулета 27.04.2009. године: "Крњајић звани војвода". То први пут чујем да ме један назвао војвода. Заповедао сам јединицом "Црвене беретке". А зна се "Црвене беретке" тек `93., `94. основане. Јелена Јовановић 22.04.2010. – Жељко Крњајић и Милан Радојичић одвели из куће мога брата Јосу Јовановића у задругу. Павле Шимуновић 27.05.2010. – 18.10.`91. године видио је Жељка Крњајића у задружном дворишту пред минско поље. Вера Видић 21.09.2010. године – позна ме, није ме видела, али војника са торбица где пише "Крњајић", то је видела. Јања Марковић 17.11.2010. године – видела ме после минског поља, а минско поље је било 18., у чојаној униформи, пиштољ и нож. Није са мном контактирала. Марија Бадањак 19.11.2010. године – виђала ме касније да сам имао руку у гипсу, да сам рањен, пуно сам се променио, није ме познала доле у Палати правде па сам јој се јавио ко је. Никад нисам носио гипс на руци већ на ноги и нисам био у селу, то је био Воркапић Милан звани Шиљо који је био рањен у руку. Али ето, битно је само споменути: видела сам Крњајића. Розалија Јонак 24.11.2010. – истерали је из села, мене не позна али су јој рекли други, Мара Балић, да је то Крњајић Жељко. Ја тад био у болници. Марица Соллак 21.03.2011. године: "Након пар дана Крњајић ми је одвео мужа у задругу, познала по гласу". А из медицинске документације се види да сам био у болници. Владо Шалај 23.03.2011. године - после минског поља у пекари видео Крњајић Жељка. Јосип Петковић 25.03.2011. године, иначе припадник Збора народне гарде који је рањен у Вуковару, па дошао на боловање у Ловас: "Након два, три дана отишао сам у село" и видео је мене. А такође Љубица Адамовић 23.11.2009. године када је сведочила Наташа Кандић, после Љубициног излагања умрла и пита: "Реците шта сте чули за Крњајића", Љубица каже: "Нећу, не знам је л` то истина". Значи невероватно колико се спомиње Крњајић као да нас је било тројица и шта да ја нисам био рањен, да нисам био у болници. Ко ово може све доказати да је то све једна велика лаж. Следећи сведок Славко Божић 18.11.2003. године и 19. студеног 2007. године. Из изјава Славка Божића се не види да је са њим био уопште његов син Бранко Божић, није видео, није могао закључити ко је запалио кућу Виде Кризманића ни ко га је лишио живота. Каже: "Ја нисам видео да је негде неко настрадао и да је тучен", а о одузимању свог пиштоља у првој и другој изјави прича различито. Да сам био ја код Славка Божића и Кризманић Вида господин Славко би то лепо објаснио и рекао недвосмислено, али је дана 25.02.2011. године на страни 34 председница судског већа неистину цитирала изјаву Славка Божића од 18.11.2003. године. А иначе Славко Божић нема изјаву пред органима правосуђа Србије. Такође тужилац се позива на Грбешић Жељку, ћерку покојног Виде. Сведок у време дешавања око куће њеног оца Кризманић Вида је била 500 километара удаљена на мору, у Малом Лошињу. Све што зна чула `98 године од Славка Божића. Жељка је сведочила 22.04.2010. године, каже на страни 9 – с никим није разговарала, а Бранко Божић рекао да је с њом разговарао четири до пет пута. На страни 9, призна да је разговарала са Кандићком и Славицом Јовановић у Ловасу, а ја поседујем ту и фотографију где је Кандићка са сведоцима. Значи ми смо били у притвору ради контакта са сведоцима, а господа из Фонда за хуманитарно право одају по Хрватској, уче и траже сведоке. На страни 15, Жељка каже: "Нисам рекла да је Крњајић Жељко убио мога оца, али нека каже ко јесте". Ја сам јој одговорио: "Не знам, нисам био тамо". На страни 16, Жељка видела матичне књиге умрлих, узрок смрти Вида – распрскавајуће експлозивно средство. На страни 16 каже Дуле Грковић причао њеном свекру Божи, пријатељ Кризманић Вид се опирао хапшењу па је заглавио. На страни 4 је рекла да сам ја ишао код Славка Божића, тражио кафу, ракију, те причао Виду да сада лежи искревелен. И Славко Божић и Бранко Божић кажу да је то био неко други, да нисам то био ја. На страни 10, „брат Зоран није био хрватски војник“, ја сам тврдио од првог дана и знам да јесте, да му супруга живи у Србији и прима борачку мировину. На страни 7 Жељка

призна „отац је имао ловачку пушку и карабин. За пиштољ не зна“, па управо по наредби 350-1 село Ловас се разоружавало јер су одбили ултиматумом од ЈНА да предају оружје. Са сведоком Жељком Грбешкић сам једном приликом 2008. године био у Шиду, разговарао са супругом њеним Бором. „Не знам ја око Вида ништа, а Зоран како и када је настрадао, ја сам био на ВМА“, то је чула и Жељка, њој је жао оца и хоће да се сазна истина. Ја сам јој тада и сада рекао истину око могу неучешћа око Виде Кризманића. Тражио сам одмах и да идем на полиграф. Такође изјава Жељке Грбешкић је нелогична и различита од Божић Бранка и Божић Славка, то је дакле сведок чула рекла-казала. Тужилац се позива на Сабљак Јосипа, просто је невероватно да се позива на сведока Сабљак Јосипа. 27.11.2009. године Јосип изјављује на страни 50, Вид Кризманић му је шогор. „Нема никаквих сазнања како је Вид настрадао, а живео је још два и по месеца са нама“. На страни 85, 85 објашњавао је да би се дошло до куће Јосипа Сабљака не пролази се поред куће Кризманић Вида, живе у истој улици али на супротним странама. На страни 12 каже „Почело гранатирање, једна граната погодила кућу у улици“, а пошто у тој улици има две куће Вида Кризманића и Кесер Јосе и више нема ниједна, значи од те две није реко, ја га нисам питао јер нисам ни знао да ћу бити некад оптужен за то, значи граната је једна погодила кућу у улици Фрање Рачког. Тужилац се позива и на Стјепана Пеулића. Стјепан Пеулић 29.06.2009. године каже „Није мене, Жељка Крњајића, видео, не знам ништа конкретно, само је чуо у Загребу неку причу од Славка Божића. Вида смо убили, теби нећемо ништа“, па Славко Божић има две изјаве и у њима не говори као господин Пеулић Стјепан. Ако је чуо у Загребу, измишља. Шта очекивати од екстремног хрватског паравојника, већ да се свети и измишља, а по изјави рођеног брата Вида Кризманића, Николе Кризманића, 05. ожујка '93. године где се он позива исто на причу Славка Божића да је видео мога оца Љубана како убија Вида Кризманића. Ове две изјаве су злонамерне, ничим потковане, али битно да се спомиње макар један од Крњајића, иако ја и мој отац немамо никакве везе са наводним догађајима. Ја бих се ту позвао на изјаве сабораца Девчић Милана, Радојчић Милана, Ракић Жељка, Мацуре Николе, Станимировић Милоша који кажу да смо ишли улицом Иве Лоле Рибара, нигде нисмо скретали у попречне улице, те изјаву споменутог Грковић Душана 18.10.2011. године каже: „Сам сам се издвојио и отишао до Славка Божића јер ми ту близу живи рођена сестра“. Дуле Грковић у тој изјави уопште не спомиње да је видео Бранка Божића, набраја кога види, групу, Страјо, радни колега, односно командант ТО Товарник, Страјо, радни колега Вида Кризманића. Кад се вратио мене је нашао у улици Иве Лоле Рибара код Фрковић Мате. Ја му нисам никакав командир, већ му је командир Јоргић Љубо.

Тужилаштво и суд су позвали и сведока-оштећену Јелену Лукетић, која је прва комшиница Вида Кризманића, а син Вида Кризманића, Зоран Кризманић, је био 10.10.'91. године у кући, односно у подруму сведока Јелене Лукетић. Госпођи Јелени Лукетић су 18.10.'91. настрадали најмилији супруг Перо, син Анте и син Ђука, па самим тим што јој се десило госпођа Лукетић сигурно не би прећутала да је неког познатог видеела у свом дворишту и пред кућом и у улици Фрање Рачког. Наиме, у изјави датој Вишем суду у Београду 25.11.2011. године на изричито питање председнице већа да ли сте на дан напада када видите неке наоружане људе видели, препознали неког кога знате, а сведок одговара на страни 6 и 7 „Нисам, нисам видеела, ниједан у селу ми није био познат, мени ништа. То су дошли страни људи“. Госпођа Јелена Лукетић позна све нас мештане, а посебно мене јер сам одрастао и ишао у школу са сином јој Ђуком и били смо добри пријатељи. Такође у првој изјави датој 10. ожујка '93. године у суду у Цриквеници госпођа Јелена Лукетић мене не спомиње за

никакве радње, ни да ме је видела, већ именује неке друге особе, тако да је то још један доказ да Крњајић Жељко нисам био, а ни контролисо улицу Фрање Рачког.

Тужилац тврди да сам био присутан у непосредној близини оног момента када је Вид Кризманић лишен живота, па се ја питам на основу којих и каквих доказа је то утврдио, јер ни сведоци на које се он позива то не потрђују, пошто се и наредних дана од 10.10.'91. године спомиње торбица са натписом „Крњајић“ и презиме Крњајић, Тужилаштво није инсистирало на групи ТО Товарник на њиховим именима, јер ја знам да је било припадника ТО Товарник са тим презименом, а та група ТО Товарник плус Тито је и контролисала Гајеву, раније Рачког и Владимира Назора улицу. Пошто Вида Кризманића 10.10. нисам видео ни живог, ни мртвог, не знам само којим сам ја то мојим радњама, потезима, одлукама, битно допринео да Вид Кризманић настрада. Каква је то узрочно-последична веза? Има моја радња и са којим наступелим последицама. Вид Кризманић је имао две пушке, 22.04.2010. године потврдила његова ћерка, значи био је наоружан цивил. Погинуо му је син, а ћерка једна у Аустралији, супруга умрла, ћерка друга се, ова што је сведочила Жељка, вратила се '98. године тако да није ко ни имао да тражи за Вида да је имао статус хрватског војника. Такође сам и за Вида тражио полиграф.

Лишавање живота пет мештана Ловаса, где нисам био присутан, Данијел, Цецилија Бадањак, Мирко Гргић, Јосип Пољак и Паво Ђаковић. Како сам тврдио 2007. године да наведена лица нисам видео ни живе ни мртве, тако то исто и сад тврдим, а напослетку да и сам тужилац каже Крњајић није био присутан. Само и даље не разуме да су та лица настрадала од друге групе, то јест од ТО Товарник плус Тито из Зенице, јер је њихов улазак у село био буквално кроз двориште породице Бадањак. То са Жељком Крњајићем и групом у којој је био нема никакве везе, није на правцу и нисмо контролисали ту улицу. Да се не ради о цивилима, што тврди господин тужилац, рећи ћу да увидом у регистар бранитеља Републике Хрватске јасно се види да је Бадањак Данијел пре погибије био 123 дана у хрватским паравојним јединицама. Такође Гргић Мирко пре погибије био је 163 дана припадник хрватских паравојних јединица, члан 204. вуковарске бригаде, погинуо у чину поручника. Такође господин Јосип Пољак, пре погибије био ангажован 123 дана у хрватској паравојсци. Ђаковић Паво, наоружани цивил, дана 28.01.2009. године овде у Вишем суду лично сведочила ћерка Бранка Балић, рођена Ђаковић која је изјавила да су јој оца Паву водили кући на претрес и том је приликом Паво узео калашњиков и рекао „Лебац вам јебем“, да би одбили напада сачували своје животе, вероватно нужна одбрана, војници су га лишили живота. Дакле, наоружани мештанин, не мора свако имати униформу да би се сматрао војником, а Паво Ђаковић је сахрањен као хрватски војник, па је прије једно седам-осам година када му је умрла жена онда су и направили заједничку гробницу где је уклоњен тај споменик да је он хрватски војник, а Паву су из пољопривредне задруге одвели војници кући на претрес да нађу оружје, а о којим се то војницима ради сведочио је Мирко Кесер 14.04.'93. године у Пули. Дакле, сада се поставља питање какве ја ту имам везе, који су ту моји елементи кривичног дела, која је ту моја радња? Нити сам наредбодавац, нити извршилац, нити проматрач, нити сам знао за тај догађај, физички нисам присутан, што каже и сам тужилац. Лично сам слушао ово наше Тужилаштво за ратне злочине када су образлагали зашто нису дигли тужбу против господина генерала Љубише Диковића, баш зато што човек није присуствовао извршењу кривичног дела, није знао да се дело десило и није дело извршио и није га наредио. Значи исто као и ја, а закон мора бити исти за све или закона онда уопште ни нема. Ваљда и ја имам право на правично суђење, а по закону који је исти за господина

генерала Диковића и за господина Илију Јуришића из „Тузланске колоне“ и за „Гњиланску групу“. Дакле, ових пет настрадалих мештана су погинули дана 10.10.'91. године у борбеној акцији заузимања и разоружавања села Ловас, а по наредби строго поверљиво 350-1 и наредби строго поверљиво број 296-1 коју је наредио командант Друге бригаде пуковник Лончар Душко, а такође Бранка Балић је 28.01.2009. године рекла „Грковић убио мога оца Павишу. Питала сам га зашто га уби, а Дуле каже зато што је био екстрем“. И шта сад то, какве то везе има са Жељком Крњајићем?

Изјава Лукетић Адама, 02.11.91. године да су га Ђаковић Паво и Острун Иван звали га на разговор да је распоређен у вод за ликвидације, то је било и на ТВ-у, то је оно што смо гледали.

Прерадовићева улица: није тачна тврдња господина Тужиоца да је прва група милиције контролисала Прерадовићеву улицу. Опет ми је жао што она карта није уважена и сад би се лепо могло гледати у карту и пратити. Из куће где смо ми група од петнаест нас били смештени је кућа Рудић Миленка, која је у Прерадовићевој улици број 5. Ми смо изашли и прешли цестом тридесетак метара и ушли у улицу Иве Лоле Рибара на сами почетак, односно ди је моја кућа. Ја сам од Миленка Рудића претрчао цесту око десет метара и утрчао у своју кућу, помоћне просторије и изашао на улицу Иве Лоле Рибара из треће куће код Рудић Ђуре, то је све посведочио и сведок хрватски војник Жадањ Фрањо 19.10.2009. године. Тај човек Жадањ Фрањо што је сведочио доста Срба није теретио, мене је чак и хвалио. Кад се вратио у Ловас кућу су му излупали, написали на капији „Кућа за продају“. То је била порука и за остале да пазе како ће сведочити. Дакле, ја и моја група нисмо били ни близу куће у којој су убијени брачни пар Бадањак и Гргић Мирко. Из куће Рудић Миленка смо изашли тек кад смо чули јаку пуцњаву из Млинске и Гајеве улице. Од куће Рудић Миленка до куће породице Бадањак има шеснаест кућа у низу и удаљена је око петсто метара од нас, буквално кроз Бадањков плац има мали пут пољски који води на циглану и тим путем је ушла у село друга група, то јест ТО Товарник и Тито из Зенице, а водич тој групи је био мештанин Зоран Тепавац. О томе су сведочили мештани, Гргић Златко рођени брат настрадалог Гргић Мирка 21.10.2009. године, Славко Лукетић 18. студени 2003., те Хаг 04. и 07.02.'96. године и оба ова сведока кажу „нападаци су дошли из башта и тим уским путем, а не улицом Прерадовићевом“. Такође сведочила је и Бадањак Нада, снаја од настрадалих Цецилије и Дане. Она је супруга погинулог хрватског војника Бадањак Пере и она у том свом сведочењу каже да је Перо био на плацу у једној просторији ди се сено држи, односно неки штагаљ. Такође следећи сведок Драган Кризманић 29.09.2010. године, човек са којим сам ја одрастао, малтене комшија, ишли заједно у школу, он набраја ко је дошао код њега. Нико од, ни Радојчић, ни Воркапић, ни Крњајић, ни Девчић, значи та друга група. Следећи Клисурић Мијо 22.04.2004. године исто каже ко је био код њега. Јовановић Анкица 21.03.2011. године, Марковић Јања 17.11.2010. године, као и прве комшије из Гајеве, Качар Слободан 18.05.2011., Кесер Мирко 20.10.2011. и Рендулић Ивица 03.07.2015. и нико од наведених лица, а имах десет, десет изјава, није изјавио да је видео Воркапић Милорада, Радојчић Милана, Девчић Милана, Крњајић Жељка и остале учеснике из Товарника да су били позно би их макар први сведок Златко Гргић који живи у Товарнику. Значи нетачна је тврдња да сам ја и група у којој сам ја био контролисали Прерадовићеву улицу. Дана 10.10.'91. године око 10:30 налазио сам се у дворишту Рудић Ђуре, било пуно комшија, углавном Хрвати, Ходак, Љубаз, Ерак, Савић. Тада долази мој отац Љубан и каже ми да Соллак Иван жели да преда оружје неком познатом и да он и његова два сина Љубо и Дарко немају никакве санкције. Ја одлазим до породице Соллак где ми Иван Соллак на улици предаје две

пушке и пиштољ и ја одмах одлазим. То је све потврдио и његов син Љубо Солак, сведочио је 26.05.2010. године да је оружје предато без икаквог малтретирања, шамарања, затварања у задругу, већ напротив да му се Крњајић Жељко није замерио као ни овај њему. То је било, поново напомињем, 10:30, три сата после проласка територијалаца кроз ту улицу. Ни тада нисам знао ко је све погинуо. Једино ако се тај мој одзив на позив Солака Ивана рачуна за контролисање улице који је трајао три до четири минуте. Са погибијом брачног пара Бадањак и погибијом Гргић Мирка имам везе колико и са сарајевским атентатом и Гаврилом Принципом. Нацртао сам карту улице Прерадовићеве са свим кућама, именима власника, са молбом да суд позове кога хоће из те улице за сведока. Ови што су до сад сведочили нису ме видели, а и како кад нисам био, а тражио сам посебно брата од настрадалог Туркаљ Јосипа, брат му је Туркаљ Милан, јер мислим да је Милан из више разлога морао бити саслушан као сведок, ем је остао са нама цело време да живи, а ем му је погинуо рођени брат. Ја се не бојим ниједног сведочења јер сам вама рекао истину. Дакле, улице Иве Лоле Рибара, Томиславова, Прерадовићева, Марка Орешковића, Фрање Рачког, оне су укупне дужине око пет километара. То да контролише група од петнаест људи, што тврди тужилац, то нема логике, нас петнаест није било ни за регулисање саобраћаја, а не за нешто озбиљније.

Председник већа: Само мало, сачекајте Крњајићу. Окривљени Косијер, приђите за говорницу, за микрофон неки.

Окривљени Зоран Косијер: Ја бих Вас замолио ако могу да изађем да попијем само лекове.

Председник већа: Колико Вам треба времена? Колико пауза?

Окривљени Зоран Косијер: Три минута, не треба ми више, да узмем чашу воде.

Председник већа: Добро, изађите, попијте лек, прекинућемо па ћемо да наставимо.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

ПРЕКИДА СЕ главни претрес у трајању од пет минута.

Констатује се да је окривљени Зоран Косијер приступио у судницу.

Након прекида, наставља се главни претрес.

Крњајићу, можете наставити.

Окривљени Жељко Крњајић: Нико, ама баш нико не може доказати да је и једно убиство почињено у мом присуству или са мојим доприносом учешћем, знањем и одобравањем, нико. Око тих убистава не могу бити ни сведок, јер не знам ништа око тих дешавања. Нисам знао да се то и догодило, чуо сам након два-три дана у болници од Воркапић Милорада, а и бивши министар полиције Богуновић Боро 10.10. каже кад сам довезо ту жену у Шид да сам дошао у штаб и да сам реко да има три настрадала мештанина и један наш, а таква иста информација је на пункту кад нас је војска

зауоставила отишла до пуковника Лончара који исто тврди да је тај дан од човека из возила чуо, значи ја тај дан нисам знао, знао сам за три настрадале особе и једну нашу и за две наше рањене особе које је једном Девчић споменуо и више нико то није спомињао. Ко су ти момци, ја сам их видио кад су око подне утоварени у војно возило у камион и отишли у правцу Шида. Значи да сам знао ја бих онај дан рекао тринаест, једанаест, двадесетпет, ја сам рекао за три мештанина да су настрадала и један наш. Марка Орешковића улица, пошто се од првог дана суђења тврдим да ја Крњајић Жељко нисам контролисао улицу Марка Орешовића, нити учествовао у претресу кућа, убиству Пољак Јосипа и паљењу куће Ходак Јосике, рекао бих следеће, тужилац тврди да око убиства Пољак Јосипа ја нисам био присутан, али ме терети за паљење куће Ходак Јосике, што је контрадикторно. Овде ниси био, овде јеси, а комшије, али не знам када и ко ме је видео и каква ја имам учешћа у вези са кућом Ходак Јосике, односно Јосика ни не постоји, постоји Јосип, а вероватно се то ради о његовој кући.

Убиство Пољак Јосипа и паљење куће Ходак Јосе се десило по изјавама сведока Пољак Ивана који је сведочио 23.05.2011. године и Пољак Ана супруга од настрадалог Јосе, 24.03.2011. године, која је била код Пољак Ивана у подруму, обоје кажу у изјавама да нису видели сам чин убиства, именују ко је виђен пред кућом Пољак Јосипа, али то је све било око 16 до 16:30 сати по изјави Пољак Ивана, тада је његова кућа дошла на ред. Повели су га у задругу и тада је видео непознатог војника где пали кућу Ходак Јосе. Ја сам Ловас напустио између 13 и 13:30 са рањеном женом Видић Маријом и колегом Ракић Жељком, а то све има уписано у оперативном дневнику Друге гардијске бригаде на страни 13, а да је улица Марка Орешковића прегледана у послеподневним сатима говоре изјаве Винке Долачки 21.05.2010. године, па каже „Код нас су дошли после подне тек око два сата“, а то је супруга од хрватског полицајца Стипе Долачког, Видић Вера 21.09.2010. године, Катица Палијан 31.03.2009. године, Тома Златко 13.09.2007. и 29.01.2009. године, Седлар Раде 02. просинац 2003., Грковић Милан 20.05.2011., Петар Палијан 08. и 09.02.'96. године, Пољак Дарко 19.03.1993. године, дакле других изјава нема да говоре другачије, и што сам ја у улици Марка Орешковића наредио или извршио, којом сам ја то радњом направио неко кривично дело за које ме тужилац терети када се у наведено време Крњајић Жељко налазио у Србији, бавио се са рањеном женом Видић Маријом и око погинулог Ђорђевића ишао код председника Општине Шид и директора Јавно-комуналног предузећа "Стандард" да тај добровољац не лежи у центру већ да буде у мртвачком сандуку, то сам обезбедио. Ти који су претресали куће у Марка Орешковића улици су били под командом командира Прве групе милиције Воркапић Милорада и командира ТО Ловас Радојичић Милана. Судите мене јер Милорад није жив, Радојичић није жив. У тој улици на самом почетку у првој кући сам био код свог пријатеља Жељка Јапунце, само тамо и то пред кућом, али то је било око 09 и 30, тада није било претреса, већ је претрес био после подне. Наишао сам са два пријатеља, а по команди Воркапић Милорада из задруге да се вратимо назад у улицу до моје куће да не би доживели напад с леђа. Наишао сам са два пријатеља да видим да је Жељко и породица му добро, треба ли помоћ. У подруму је био Жељко и око 30 Хрвата. Поздравили смо се са свима и отишли мојој кући у улици Иве Лоле Рибара 47, тамо смо мало јели, пили и онда се десило оно 10 и 30 да сам ишао код Солака по оружје. Значи био сам четири до пет сати од претреса на почетку улице пред кућом Јапунца Жељка. А то су потврдили Јапунца Жељко 29.09.2011., Бошњакоски Јосип 27.05.2011. и Сабљак Јосип 27.11.2009. године. Сабљак Јосип је тада изјавио у вези тога 27.11.2009. године на страни 11: "Ја кажем познајем само Ловашчане, нисам видео ниједног да је био насилан, да је неког тукао, убио, све су радили ови које ја не познајем". На страни 12: "Почело је гранатирање, једна граната погодила кућу у улици".

Опет се враћамо две куће су запаљене у тој улици и ово је други сведок који каже да је граната погодила кућу, али не каже коју. Каже исто на страни 12: "Четници су узимали оружје за себе од Ловшчана". "Нако гранатирања", на страни 15 "био је размак од сат, сат и по када је дошао Крњајић са два дечкића". То је то око 09, 09 и 30, што сам ја и рекао, изјавио је исто као и ја. На страни 28 каже: "Са Крњајић Жељком 10.10.`91. године нисам имао никаквих проблема и више га нисам ни видео". На страни 39,40, 41 каже: "Након сат и по до два дошао је Крњајић са два момка". Од та два момка један је био Ступар који се грлио са Јосом јер су радне колеге, трактористи у пољопривредној задрузи у Товарнику. Даље каже: "Ниси ми нанео ни тим Хрватима ни никоме зло, ево сви који су били тамо сви су изашли и вратили се својим кућама". На страни 50 - Вид Кризманић му је шогор, нема сазнања како је страдао, а остао је два и по месеца са нама у Ловасу. На страни 51 тврди: "Било је ловачког оружја и 5-6 калашњикова". Страна 84 и 85 објашњава кад се моје куће Иве Лоле Рибара улице иде у центар села на првом раскршћу се скреће лево до Вида Кризманића, а на том истом раскршћу десно до Јосипа Сабљака. Значи долазак до Јоце није поред Видине куће већ је контра. То сам ја у својим изјавама и одбранама од првог дана тако тврдио. Бошњакковић Јосип 27.05.2011., на страни 45 - сведок самим тим што је рекао отишли у центар потврђује да је то било прије претреса улице Марка Орешковића, која је по изјавама сведока прегледана после подне. На 61. страници Бошњакковић каже да му је командир био Златко Туркаљ, звани Татко, а после Никица Марић. На страни 68: "Крњајић се поздравио са мном и није ми учинио ништа лоше". Ја сам му рекао да свој пиштољ баци у бунар, да га не би ко пронашао, јер Јосип ми је колега био.

Е сад долазимо до "лично урадио" до Томислава Шелебаја. Томислав Шелебај се морао договорити сам са собом шта сам ја то њему урадио. Томислав Шелебај живео је у центру села, предзадња кућа до пољопривредне задруге са десне стране. То је задња кућа у којој сам ја био око 09 сати 10.10.`91. године у току акције заузимања села и разоружавања наоружаних мештана. Од првог дана у свим изјавама тврдим да кад сам ја био код Томе Шелебаја у дворишту, не како тужилац тврди пред кућом, Тома Шелебај није био код куће, само је мајка Ана и супруга Љиља и једно дете које је плакало. Ја сам то дете узео од Томине мајке, у наручје да га смирим, јер је ишло у вртић са мојим сином Срђаном. Предлагао сам Ану и Љиљу за сведоке, тужилац је одбио, ваљда се бојао истине у моју корист. Томислав је ишао више пута у Хаг, четири пута да сведочи, а није могао доћи у Београд да се суочи са нама оптуженима, јер ми домаћи Деветак, Радојичић, Девчић и ја имамо озбиљне примедбе на сведочење Томе Шелебаја. Суд у Вуковару га је саветовао како да сведочи, а то можете видети односно прочитати у транскрипту од 21.05.2009. године. Томислав има шест, седам изјава, а у пола изјава мене и не спомиње. Све изјаве где ме спомиње су различите и контрадикторне о опису мог наводног дела, уперио пушку у чело, па у прса, па у задњој 28.04.2009. године, благо га гурнуо. Па то ни у фудбалу судија не би означио као прекршај, а камо ли ратни злочин. Све те три варијанте су измишљене. Томо Шелебај са мном није имао контакт, јер да је имао вероватно би и њега привео односно ухапсио. Шелебај у изјавама различито говори о претресу. Једном претрес куће, једном нису претресали. Да је са мном у групи био чак и Миленко Рудић, човек који 10.10. није излазио из куће, био је јако болестан, а супруга му је Марија, Хрватица. Те наводи Милана Воркапића – Трнду који је био у Млинској улици и 20.10.2011. године је изјавио да мене није ни видео 10.10. у Ловасу. Душан Грковић га спасио, каже. Душан Грковић је био главни. Као заштићени сведок Слободану Милошевићу о гарди, о Збору народне гарде не зна ништа, о оружју ништа, да би 28.04.2009. године рекао да је био 15 дана у Збору народне гарде, а из Регистра види се да је искусан борац, да је био 441

дан у Збору народне гарде. Наиме Томислав Шелебај је овај догађај: благо ме одгурнуо и назвао усташом, морао да измисли јер су мештани Хрвати сазнали да је Томо био српски сарадник, да је ложио ватру у школи, водио војску на купање по кућама, пекао им прасиће, кувао кафу и Томо је спавао у својој кући. А први дан 10.10. Милорад Воркапић је Томи Шелебају, Стипи Долачком дао бели папир да напишу ко све има оружје, тако да је Тома био заштићен. Тома је спавао у својој кући док су остали Хрвати били затворени у механичкој радиони. Зато се сада свети нама, нама четворици и пошто је дежурни сведок за Ловас касније је имао, ишао на суђење и покојном Горану Хацићу. Иначе Тома Шелебај одао је по селу у униформи ЈНА. Суд за радњу "благо ме одгурнуо и назвао усташом", никад није испитао сведоке у том правцу – Душана Грковића, Воркапић Милана Трнду, Ракић Жељка. О Миленку Рудићу чак никад и није причано да ће бити позван као сведок иако сам ја то предлагао. Значи да је за моју осуду довољно само једна лажна изјава Томислава Шелебаја – "благо ме гурнуо у назвао усташом". И да је то истина Тома Шелебај нема никакве повреде, ни последице од тога. Значи сведок у шест, седам изјава нигде прецизан, јасан, убедљив, свуда различито причао о одлучујућим чињеницама, знатне разлике, сведок је компромитован. Ја да сам хтео Тому да увредим ја бих му рекао да је аустро-угарски коњушар или да је Србин, а нисам му рекао, јер га нисам ни видио, да је усташа. А то и није усташа никаква увреда за мештане Ловаса, а посебно за Томислава Шелебаја, јер је и сам певао те усташке песме. Лично сам га ја возио пар пута кад сам ишао у Борово на посао на ту обуку у Сору. Млинска улица и Марица Ходак, да нисам био у Млинском улици 10.10.'91. године одмах у почетку напада десет до петнаест минута у петој кући код Марице Ходак позивам се на сведоке команднта "Душана Силног" – Ступар Славка, сведочио 12.01.2007., 26.01.2009., 03.02.2009., припадника "Душана Силног" Ивановић Славољуба 22.12.2010. године, Радомира Бајића 26.01.2011., Марјановић Милорада 25.01.2011. и Стевановић Петронија 20.05.2008. на страни 11 и 12, те Воркапић Милана званог Трндо који је био водич тим људима, сведочио 20.10.2011. године, где каже да је он водио групу "Душан Силни", а да мене, Крњајић Жељка 10.10.'91. године није видео уопште у селу, а камо ли у Млинској улици, а такође и мештане Хрвате Јелица Францишковић, 20.10.2011. године, Јосип Острун, 25.03.2010., Љубица Адамовић, 20.04.2010. године, нису ме видели, а такође војници Драган Милићевић, 23.12.2010. године, Стојан Илић, 28.01.2011., 10.07.2010. и 12.02.2007. Људи ме чак и не познају. А позивам се и на своје саборце на које се господин тужилац овог пута не позива, а то су Радојичић Милан, Девчић Милан, који кажу да сам био са њима у улици Иве Лоле Рибара, где сам у то време почетак напада по тужиоцу тукао Јосу Јовановића. Само сам ја могао бити на два, три места у исто време, а та места удаљена две улице или око један километар или је било два, три Крњајић Жељка или сведоци не говоре истину, што ће бити најпре. Ту се позивам и на Николаидис Александра, изјава од 17.04.2008. године, командант му Ступар Славко, а Крњајића се не сећа и 20.02.2012., на страни 13 каже: "Ступар је водио напад, он је био главни у нападу". Марица Ходак 24.03.2011. године, ради се о сведоку којој је супруг Мато Ходак припадник Збора народне гарде погинуо на минском пољу, ради се о сведоку који је тешко психички болестан још од основне школе. Она након 20 година први пут даје изјаву. Нема изјаве ни у Вуковару, ни нигде у Хрватској, а као оштећена требала је да има макар две, три као и остали. Да сведочи наговорио је и припремио Фонд за хуманитарно право. Изјава на страни 15 каже: "Ништа ми Крњајић Жељко није урадио, само пушком у леђа да отворим собу. Имао је зелену униформу". Какву зелену униформу, никад нисам носио овај зелену униформу, и тај догађај да отвори ту собу то је чиста измишљотина. На страни 5: "Мој брат Ивица Видић, снаја Вера Видић били су са нама у подруму". А снаја Вера Видић 21.09.2010. године изјавила да је са

мужем Иваном и децом била код комшије Пољак Ивана, а то је потврдио и сам Пољак Иван 23.05.2011. године. Значи сведок не зна ко је био са њом, јер јој брат и снаја били су код Пољак Ивана у улици Марка Орешковића, један километар даље од ње. Како је видела брата, снају то јутро, тако је видела и мене. На страни 12 каже: "Муж убијен на минском пољу, убио га Милан Рендулић звани Бува". Чула је то. Па чула, казала, измислила, тужилац не чује то за Буву или зна да сведок не говори истину, што је утврђено да не говори истину. А на питање тужиоца да ли ме је још виђала, каже: "Да, још два пута, једном пре минском поља, а једном после минског поља". Ето, немогуће, када моја медицинска документација говорио друкчије да сам од 11.10.`91. до 07.02.`92. био у болници. Крајем 2011. године срео сам Марицу у Шиду, кад сам је питао зашто је то тако изјавила, рекла је да жене из публике које долазе редовно на суд јој рекле да сам у својој изјави изјавио да ме у болници у Митровици посетила Ходак Марица, па је она имала проблема са родбином. Ја то јесам изјавио у својој изјави и то је истина, али је у питању друга Марица Ходак, моја комшиница, ћерка од Марка Ходака, зубарка, која је била са својом мајком 11. у Митровици код мене у посети. Мислим да је ово све што сам навео довољно да се уверите да сведок не говори истину. Иако нећу да причам више ништа о овој сведокињи, то је моја бивша девојка. Следећи сведок Славица Антоловић, 22. фебруара 2012. године. Овде би прво поставио питање зашто сведок сведочи линком, а млада и здрава жена, била пре тог свог сведочења пар пута овде седела у публици, а када је требала да сведочи није хтела да дође у Београд. Иначе Славица Антоловић болничарка у Збору народне гарде у тој старој школи где су припремали ту болницу за њихове рањене. Па каже 22. фебруара 2012., на страни 20 – Девчић јој наредио да иду назад у подрум. "Било је страшно, нисмо излазили из подрума. Сутрадан кад смо устале чуле смо ко је погинуо". А одмах на страни 26: "Тај дан кад се мало смирило отишле смо до куће мога брата Златка и Миленка Рудића, он нам је рекао да су погинули Бадањак Дана, Цецилија и Шумар. Ето само два пасуса, један од другог, две контрадикторности. На страни 43 питам је да опише ударац наводно што сам ја ударио Јосипа Јовановића, каже: "Ударио си га ногом у стомак међу ноге, не знам где, не могу сада рећи детаље, ако нисам сигурна где си га ударио". Ово дело, овај измишљени догађај најоштрије негирам, што нико осим Славице није видео, а улица пуна мештана, сви су терани у задругу по оптужници, па ни супруга Јосе Јовановића, Анкица Јовановић 21.03.2011. изјавила је да мене, Жељка Крњајића није видела у свом дворишту, ни испред куће, ни у улици, ни у Ловасу. А такође ни њој Јосо није рекао ко га је тукао. А такође шогор Јосе Јовановића Иван Пољак сведочио је 23.05.2011. године, каже, на страни 16: "Ноћ 10.10.`91. провео сам са Јосом у задрузи", и није му Јосо спомињао ни Жељка Крњајића, а ни да сам га ударио. Да сам га ударио сигурно би причао на сва уста. "Значи ја на том раскршћу, то раскршће се налази пред мојом кућом, ја сам ушао са задње стране у моје двориште и рекао сам, изашао сам у кући, трећој кући код Рудић Ђуре. На том раскршћу Жељко Крњајић није био". Иначе од предистраге и истраге тужилац је тврдио да сам ја Јосу ухапсио, одвео, тукао пар дана и на крају убио. Пошто од тога нема ништа, Фонд за хуманитарно право припремило је овог сведока да сам макар ударио Јосу Јовановића. Према извору МОРХ-а Јосип Јовановић био је у постројбама Збора народне гарде Вуковар од 01.05.`91. до 31.08.`91., 123 дана, сектор борбени и у постројби 204. бригаде Хрватске војске од 01.09. до 24.10., још 54 дана, сектор борбени, укупно 177 дана. Супруга Јосе Јовановића прима бранитељску мировину, и треба да прима, јер Јоса Јовановић је хрватски бранитељ. Јосо Јовановић је ухапшен 10.10. са два калашњикова пред својом кућом, спремао се да побегне са камионом. То је потврдио и хрватски војник Емануел Филић 28.09.2009. године на страни 41, где каже да је Јосо ухапшен са два калашњикова. Ја сам Јосу први пут видео пред центром села. Моја супруга Јадранка

посетила је Јосу у задрузи и дала му кутију цигарета. А то потврђује и Анкица Јовановић 21.03.2011., на страни 17. Значи Јосина жена потврђује. Ја да сам хтео лагати рекао бих Јосо је хтео да бежи, Јосо ме је вређао, да је хтео извадити нешто из џепа или појаса, али ја од првог дана суђења тврдим да ја на том раскршћу нисам био. Нацртао сам карту Ловаса са мојим кретањем далеко пре сведочења Славице Јовановић и види се из које куће сам изашао у улицу Иве Лоле Рибара. То је све потврдио и хрватски војник Жадањ Фрањо, Хрват и мештанин, 19.10.2009. године. Са том породицом Туркаљ породица Крњајић је у завади. Њезин брат Златко Туркаљ командант другог вода пуцао је `91. године за Божић на моју кућу, човек који мрзи Србе, очигледно је пренео мржњу и на своју сестру Славицу Антоловић, рођену Туркаљ. Сведок како је и сама изјавила је оштећена. Тучена је, малтретирана, има настрадалу родбину, морала је бити саслушана много раније макар у Вуковару. Сведок Славица Антоловић никада и нигде није пријавила наведена кривична дела и први пут након 21 године даје изјаву. Наиме, када је давала ову изјаву у суду у Вуковару није било нашег представника присутног у суду. Тиме је нарушено фер и поштено суђење, то је повреда поступка јер не ради се само о овом сведоку, има их још, што пише у транскрипту од 21.05.2009. године, а тамо пише да је линк упаљен раније и ми смо ставили слушалице и слушали смо са адвокатима где судија у Вуковару наговара Тому како да сведочи. Не сећам се, каћи било је давно и то. Док се овај измишљени догађај дешавао са Јосом Јовановићем и док се то одиграло ја сам по тужилаштву био у исто време један километар даље у трећој улици код Ходак Марице. Ова изјава је специјално наручена за мене. Нелогична, не уклапа се ни у једну изјаву. Ако лаже сведок Славица Антоловић, каже да сам једном ударио Јосипа Јовановића, припадника Збора народне гарде, не може да опише, појасни где сам га ударио ногом, кажем: нисам сигурна где си га ударио, на страни 43, 22.02.2012. године. Али зато тужилац додаје: тукао га ударајући га ногама у пределу стомака и ногу. Значи више удараца. Чисто фалсификовање лажне изјаве сведока, додавање од стране тужиоца. Апелациони суд у Београду је пресудом Кж1 По2 4/16 од 27.03.2017. године одговорио на овакве ситуације, па се надам да ћете се и ви придржавати таквих стандарда, јер никада ја нисам ударио Јосу Јовановића.

Поштовано судско веће, ви сте ти који требате да пресудите овај јако лагани али и тешки предмет. Ви сте четврто судско веће које суди случај "Ловас". Мало ме брине како ћете створити судско уверење које се ствара на главним претресима испитивањем сведока, посматрањем те унакрсним испитивањем оптужених, суочавањем оптужених, слушањем судског војног вештака и правног саветника. Мислим да не може судија само да прочита транскрипт и да поштено пресуди. Како да судија уђе у предмет, а није видела ниједног сведока, а доста ни ми оптужени, они који су само давали изјаве у Хрватској. Јер по понашању сведока који не говори истину видљиво је то у судници, а то се посебно односи на Бранка Божића. На свако питање се накашљавао, окретао и све, а у транскрипту то је све сложено па се чини да је то изјава један кроз један. Сведока који не говори истину видљиво је то у судници, у транскрипту не. Накашљава се као не чује, окреће се, не можете видети жељу сведока да се поздрави и изљуби оптуженог, као што је хрватски полицајац Рендулић Ивица направио са мном. Много је било важних сведока из линка Вуковар, а који су сведочили преко линка, обилазило и припремало Фонд за хуманитарно право. Довољно је рећи да се тај Фонд финансира из иностранства. Много сведока ни ми оптужени нисмо видели, нисмо их са нашим адвокатима испитали. Тиме нам је нарушено право на правично суђење. Надам се да ћете све изјаве и документа добро проучити, све доказе добро анализирати, све то ставити на правосудну вагу па нек истина превагне. На крају крајева ви сте и постављени ту да поштено по закону пресудите ову неправду над нама оптуженима.

Надам се да ће ово судско веће исправити, да ће мештане Ловасе настрадале и преживеле назвати правим именом које и носе у својој држави, а то је бранитељ. И Апелациони суд у Београду је својом пресудом од 09.12.2003. године нагласио да су настрадала и заробљена лица имала статус бранитеља, а не цивила, јер нигде у свету наоружане људе не називају цивилима. Тужилаштву за ратне злочине многи су се мешали у посао и вршили разне притиске. Лично је то изјавио пред судом господин Бруно Векарић.

Председник већа: Крњајићу, ја морам да Вас упозорим, значи завршна реч се држи онако како Законик о кривичном поступку прописује, цените доказе, изјашњавајте се о томе, а ови наводи су крајње непримерени. Тако да уколико сте у стању концентришите се на оно што је предмет оптужења без било каквог етикетирања људи који нису учесници у овом поступку.

Окривљени Жељко Крњајић: Ја се извињавам судија, ја ништа Вас нисам чуо, ја ћу то видети у транскрипту. Је л` могу још пет минута и готово?

Председник већа: Ставите слушалице. Ако ме не чујете ставите слушалице, ја ћу поновити. Ставите слушалице. Законик о кривичном поступку прописује шта завршна реч може да садржи и на шта може да се односи и Ви Вашу завршну реч као што сте то чинили до сада можете да држите само у тим оквирима. Етикетирање било кога ко није непосредни учесник у овом поступку није за завршну реч, нити се овај суд тиме бави. Према томе Вашу завршну реч фокусирајте на оно на шта је тачније како је прописује Законик о кривичном поступку. А Ви то сигурно знате имајући у виду да прилично дуго држите завршну реч, држите се тих начела. Наставите.

Окривљени Жељко Крњајић: Ми оптужени се надамо да на вас нико не може да утиче да донесете поштену одлуку јер законом је предвиђено ко и којим радњама чини ратни злочин. Верујемо у ваше стање независног духа да не осудите невиног. Још једном бих само поновио, у моје село Ловас, мојој кући могао сам се вратити на жалост само са пушком у руци и то по наредби 350-1. Часно сам ушао у Ловас, а такође часно, чистих руку, чистог образа и без иједне мрље на униформи сам изашао спасавајући рањену Хрватицу Марију Видић. Ниједна хрватска породица није заплакала због мене и мојих радњи. Жао ми је свих жртава у рату, али ту нема моје кривице. Међународно право према Србима је одавно згажено, на овој вашој пресуди ћемо видети да ли домаће право постоји и да ли постоји владавина права. Хвала.

Председник већа: Можете се вратити на своје место.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се данашњи главни претрес одложи.

Следећи се ОДРЕЂУЈЕ за 04.06.2019. године у 09 и 30, судница број 1, што је присутнима саопштено па их не позивати.

Да ли браниоци знају колико остали окривљени планирају да држе завршне речи, оквирно? Нису лимитирани.

Окривљени Зоран Косијер: Ја бих јако мало имао.

Председник већа: Ви би мало. А остали окривљени?

Окривљени Зоран Косијер: Исто тако, мало.

Председник већа: Оволико као Крњајић или као Девчић?

Окривљени Зоран Косијер: Довољно је петнаест минута.

Окривљени Жељко Крњајић: За два сата ће сви завршити.

Окривљени Зоран Косијер: Мени је довољно петнаест минута.

Председник већа: Добро. Данас свакако не бисмо могли да завршимо, јер у ову судницу треба да уђе друго веће које суди поподне.

Дакле, 04. јуни у 09 и 30 иста ова судница, што је присутнима саопштено па их не позивати.

Довршено у 13,23 часова.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА

<